

การเปิดรับและความพึงพอใจต่อรูปแบบข่าวสารด้านการเกษตรผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

The Exposure and Satisfaction on Agricultural Information Format through Social Media of Undergraduate Students in Kasetsart University, Bangkok

เสกสรร กัดหิม¹ ปรีดา สามงามยา^{1*} สุภาภรณ์ เลิศศิริ¹ และสุพัตรา ศรีสุวรรณ¹
Seksan Klad-hlim¹, Preeda Samngamya^{1*}, Supaporn Lertsiri¹ and Supattra Srisuwan¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล 2) ช่องทางในการเปิดรับข่าวสาร 3) ความพึงพอใจต่อรูปแบบข่าวสารด้านการเกษตรผ่านสื่อสังคมออนไลน์ 4) เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อรูปแบบข่าวสารด้านการเกษตรผ่านสื่อสังคมออนไลน์ กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน จำนวน 394 คน ผลการวิจัยพบว่า นิสิตส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 21 ปี มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 9,873.60 บาท ช่องทางในการเปิดรับข่าวสารใช้อุปกรณ์ที่เป็น smartphone และมีบัญชี Facebook มากที่สุด การใช้งานส่วนใหญ่อยู่ในที่พักอาศัย แหล่งข่าวสารเป็นเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบเหตุการณ์และเทคโนโลยีนวัตกรรมทางการเกษตร นิสิตมีความพึงพอใจในภาพรวมต่อรูปแบบข่าวสารด้านการเกษตรผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ประเภทอินโฟกราฟิกอยู่ในระดับปานกลาง ประเภทวิดีโอและประเภทบทความมีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า นิสิตมีความพึงพอใจต่อรูปแบบข่าวสารประเภทบทความ จำแนกตามอายุและคณะแตกต่างกัน มีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (ค่า P=0.002 และ 0.002 ตามลำดับ) จำแนกตามเพศแตกต่างกัน มีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค่า P=0.023) และรูปแบบข่าวสารประเภทอินโฟกราฟิก จำแนกตามอายุแตกต่างกัน มีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค่า P=0.019)

คำสำคัญ: การเปิดรับข้อมูลข่าวสาร สื่อออนไลน์ ความพึงพอใจ

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the basic demographic characteristics of undergraduate students 2) channels for receiving information 3) satisfaction with agricultural information formats via social media and 4) to compare the satisfaction with agricultural information formats via social media. The sample group was 394 undergraduate students of Kasetsart University, Bangkok. The results of the research showed that most of the students were male, average age 21 years and monthly expenses of 9,873.60 baht. The primary channel for exposure of agricultural information for most of them was smartphone devices with Facebook account. Most of the respondents are in the residences where news sources are mostly agriculture-related websites followed by Facebook with the objective of being aware of agricultural innovation events and technology. The students were overall satisfied with the format of agricultural news through social media. Their satisfaction level with the infographics format was moderate. The video type and the article type format were viewed with a low level of satisfaction. The results of hypothesis testing showed that the students' satisfaction with the article category format classified by age and faculty was different with a statistically significant difference at the 0.01 level and at the 0.05 level (P=0.023) when classified by sex. The infographic category format was significantly different at 0.05 level. (P=0.019) classified by age.

Keywords: exposure information, online media, satisfaction

¹ ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

¹ Department of Agricultural Extension and Communication, Faculty of Agricultural, Kasetsart University, Chatuchak, Bangkok 10900

*Corresponding author, Email: fagrpdscy@ku.ac.th

คำนำ

การเปิดรับข้อมูลข่าวสารสามารถทำได้หลายช่องทาง ได้แก่ หนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ หรือจะเป็นการเปิดรับข่าวสารผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งได้รับความนิยมเชื่อถือที่เหนือกว่าในช่วงหลายปีที่ผ่านมาในฐานะแหล่งข้อมูลและแพลตฟอร์มที่เชื่อถือได้สามารถโต้ตอบกับผู้ชมทั่วโลก โดยสถาบันการศึกษาได้นำมาปรับใช้ให้เหมาะกับทรัพยากรระบบเทคโนโลยีที่มีอยู่เพื่อปรับปรุงการศึกษา ช่วยให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์มากขึ้น โดยเชื่อมต่อกับกลุ่มการเรียนรู้และระบบการศึกษาอื่น ๆ ที่ทำให้การศึกษาสะดวก สามารถแบ่งปันข้อมูลและความรู้ได้ง่าย มีความน่าเชื่อถือ การสื่อสารที่คุ้มค่าที่เชื่อมต่อตลอดเวลา (Dlamini, 2017) เป็นเครื่องมือปฏิบัติการทางสังคมเพื่อใช้ในการสื่อสารระหว่างกันในเครือข่ายทางสังคมผ่านทางเว็บไซต์ และโปรแกรมประยุกต์บนสื่อที่มีการเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต โดยเน้นให้ผู้ใช้ทั้งที่เป็นผู้ส่งสารและผู้รับสารมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ในการผลิตเนื้อหาขึ้นเองในรูปของข้อมูล ภาพ และเสียง เช่น Facebook, Line, Instagram, Twitter, YouTube เป็นต้น (คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2562) ช่องทางการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่ได้มีการสำรวจข้อมูลโดย Hootsuite และ We Are Social พบว่า ประเทศไทยมีผู้ใช้งานสื่อสังคมออนไลน์เพิ่มมากขึ้นกว่าสื่อประเภทอื่น โดยในปี พ.ศ. 2562 มีผู้ใช้งานมากถึง 46 ล้านบัญชี แพลตฟอร์มที่มีการใช้งานมากที่สุด คือ Facebook (93%) รองลงมาเป็น YouTube (91%) และ Line (84%) ตามลำดับ (Kemp, 2019)

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐที่มีการเปิดสอนหลักสูตรทางด้านเกษตรศาสตร์มาตั้งแต่เริ่มก่อตั้ง มีเนื้อหาหลักสูตรที่เน้นบูรณาการร่วมกันโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรผ่านช่องทางต่าง ๆ และการรับข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรจากภายนอกเพื่อพัฒนาต่อยอดความรู้และใช้ในการเรียนการสอนโดยใช้ประโยชน์จากสื่อออนไลน์ ซึ่งนิสิตมีการใช้เครื่องมือต่าง ๆ ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารอยู่ตลอดเวลา แต่เนื่องจากสื่อออนไลน์ด้านการเกษตรมีหลากหลายและยังไม่ปรากฏงานวิจัยที่มุ่งศึกษาการเปิดรับข่าวสารด้านการเกษตรผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2562 จึงควรมีการศึกษาว่านิสิตมีการเปิดรับข่าวสารด้านการเกษตรผ่านสื่อสังคมออนไลน์อย่างไร และข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรรูปแบบใดบ้างที่นิสิตมีความพึงพอใจบนสื่อสังคมออนไลน์ โดยประโยชน์ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนช่องทางการสื่อสารและรูปแบบในการนำเสนอข่าวสารด้านการเกษตร โดยจะเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมด้านการเกษตรและหน่วยงานที่ผลิตเนื้อหาข่าวสารด้านการเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนิสิตและผู้เกี่ยวข้องทางด้านเกษตรต่อไป

วิธีการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน ปีการศึกษา 2562 จำนวน 27,346 คน (สำนักบริหารการศึกษาศาสตร์, 2562) คำนวณขนาดตัวอย่าง (sample size) โดยใช้การคำนวณสูตรของ Yamane (สุรินทร์ นิยมานุกร, 2556) เพื่อประมาณค่าสัดส่วนของประชากรที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 394 คน จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างนิสิตแต่ละคณะ (15 คณะ) โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified sampling) และทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายด้วยวิธีการใช้ตารางเลขสุ่มโดยเรียงหมายเลขจากรหัสนิสิต กำหนดช่วงในการสุ่ม จากนั้นสุ่มตัวเลขเริ่มต้นและดำเนินการหาตัวอย่างถัดไปเพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนที่ได้กำหนดไว้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามในการเก็บข้อมูล เป็นคำถามปลายเปิดและปลายปิด แบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ช่องทางการเปิดรับข่าวสารด้านการเกษตร ความพึงพอใจของรูปแบบในข่าวสารด้านการเกษตรบนสื่อสังคมออนไลน์ และข้อเสนอแนะ ทดสอบเครื่องมือหาความเที่ยงตรง (validity) ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน และทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability) กับกลุ่มนิสิตตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างสำหรับงานวิจัยจำนวน 30 คน โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Reliability Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม 0.79 ซึ่งหากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคมากกว่า 0.7 ถือว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีความน่าเชื่อถือจึงนำแบบสอบถามนี้ไปใช้ในการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติโดยวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistic) ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ (frequency distribution) ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ค่าสูงสุด (maximum) และค่าต่ำสุด (minimum) การวิเคราะห์สมมติฐานเปรียบเทียบจำแนกตามเพศ อายุ และคณะ กับความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบข่าวสารใช้สถิติเชิงอนุมานทดสอบสมมติฐาน independent sample t-test

เกณฑ์การแปลผลความพึงพอใจแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	4.21-5.00	มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	3.41-4.20	มีความพึงพอใจระดับมาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	2.61-3.40	มีความพึงพอใจระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.81-2.60	มีความพึงพอใจระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.00-1.80	มีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

ผลการศึกษาและวิจารณ์

ช่องทางในการเปิดรับข่าวสารด้านการเกษตร

นิสิตส่วนใหญ่ร้อยละ 52 เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 59.6 และมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยรายเดือน 9,873.60 บาท อุปกรณ์ที่ใช้เปิดรับข่าวสารด้านการเกษตรผ่านสื่อสังคมออนไลน์พบว่านิสิตส่วนมากใช้ smartphone คิดเป็นร้อยละ 99 รองลงมาคือ notebook, tablet และ computer ตามลำดับ บัญชีผู้ใช้งานที่มีนิสิตใช้งานมากที่สุดคือ Facebook คิดเป็นร้อยละ 99.5 รองลงมาคือ Line, Instagram, YouTube, Twitter และ Blockdit มีบัญชีผู้ใช้งานน้อยที่สุด บัญชีผู้ใช้งานที่นิสิตใช้งานบ่อยที่สุดคือ Facebook คิดเป็นร้อยละ 71.3 รองลงมาใช้ Instagram, Line, YouTube, Twitter และ Blockdit มีการใช้งานน้อยที่สุด การเปิดรับข่าวสารด้านการเกษตรจากสื่อสังคมออนไลน์ใช้ Facebook มากที่สุดเฉลี่ย 1-2 ครั้งต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 45.9 รองลงมา คือ YouTube, Line, Instagram, Twitter และ Blockdit มีการใช้งานน้อยที่สุด ช่วงเวลาที่นิสิตใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการรับข่าวสารด้านการเกษตรมากที่สุดคือช่วงดึกก่อนนอน คิดเป็นร้อยละ 61.9 รองลงมา คือ ช่วงค่ำ และช่วงหลังเลิกเรียน ตามลำดับ โดยได้รับข่าวสารด้านการเกษตรจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.9 รองลงมาเป็นเพจที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรใน Facebook, Instagram, Twitter, Blockdit คิดเป็นร้อยละ 53.8 และแขนงต่าง ๆ ใน YouTube ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร มีวัตถุประสงค์ในรับข่าวสารด้านการเกษตรเพื่อรับทราบความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ต่าง ๆ และเทคโนโลยีนวัตกรรมทางการเกษตรมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 84.0 รองลงมา คือ เพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 40.1 และเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลอื่น คิดเป็นร้อยละ 33.5 สถานที่ในการรับข่าวสารด้านการเกษตรส่วนใหญ่เป็นที่พักอาศัย คิดเป็นร้อยละ 95.2 รองลงมาเป็นห้องเรียน ตามลำดับ กิจกรรมที่ทำบนสื่อสังคมออนไลน์หลังจากที่นิสิตได้รับข่าวสารด้านการเกษตรแล้วคือการกด like แสดงความรู้สึกต่าง ๆ เช่น โกรธ หัวเราะ ร้องไห้ ยิ้ม หัวใจ คิดเป็นร้อยละ 59.1 รองลงมา คือ การแบ่งปัน คิดเป็นร้อยละ 38.1 ข่าวสารด้านการเกษตรที่นิสิตเปิดรับหรือค้นหาข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเทคโนโลยี นวัตกรรมใหม่ ๆ ทางการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 66.0 รองลงมาเป็นข้อมูลแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร และเป็นเศรษฐกิจ การเกษตร เช่น ข้อมูลราคาสินค้าเกษตรต่าง ๆ ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑารัตน์ ศราวณะวงศ์ และคณะ (2560) ภัทริกา กลิ่นเลขา (2560) สิริลักษณ์ อุบลรัศมี (2560) และเอกพล เขียวถาวร (2561) ที่ได้ทำการศึกษา พบว่า นิสิตส่วนใหญ่ใช้ smartphone รองลงมาเป็นคอมพิวเตอร์ เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตโดยใช้ทั้งสัญญาณโทรศัพท์และ Wi-Fi เข้าใช้งานผ่านสื่อสังคมออนไลน์ Facebook มากที่สุด รองลงมาคือ Line โดยใช้งานทั้งวัน และสถานที่ในการรับข่าวสารส่วนใหญ่ คือ ที่พักอาศัย ใช้มากที่สุดในช่วงเวลาระหว่าง 18.00-21.00 น. แหล่งข่าวสารที่เข้าใช้งานมากที่สุดคือ เว็บไซต์ รองลงมา คือ Facebook วัตถุประสงค์ใช้เพื่อการเรียนรู้มากกว่าเพื่อการดำเนินชีวิตประจำวัน ข่าวสารด้านการเกษตรที่เปิดรับหรือค้นหาข้อมูลมากที่สุด คือ ด้านเทคโนโลยีนวัตกรรมใหม่ ๆ ทางการเกษตร เพื่อรับทราบความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ โดยกิจกรรมที่ทำบนสื่อสังคมออนไลน์หลังจากที่ได้รับข่าวสารด้านการเกษตรแล้วคือการกด like แสดงความรู้สึกต่าง ๆ มีความพึงพอใจในการบริโภคข่าวสารผ่าน smartphone และคอมพิวเตอร์โดยรวมอยู่ในระดับมาก

นอกจากนี้ สอดคล้องกับข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติที่ทำการสำรวจเมื่อปี 2561 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2561) ระบุว่ากิจกรรมส่วนใหญ่ของคนไทยที่ใช้อินเทอร์เน็ตคือ ใช้สื่อสังคมออนไลน์ ร้อยละ 94.1 รองลงมา คือ ใช้ในการดาวน์โหลดรูปภาพ หนังสือ วิดีโอ เพลง หรือเกม เล่นเกม ดูหนัง ฟังเพลง วิจัย ร้อยละ 89.3 ใช้ในการอัปโหลดข้อมูล รูปภาพ/ภาพถ่าย วิดีโอ เพลง โปรแกรม ฯลฯ เพื่อการแบ่งปันบนเว็บไซต์ ร้อยละ 57 และค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าและบริการ ร้อยละ 45.2

ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจของ Hootsuite และ We Are Social พบว่า ประเทศไทยมีผู้ใช้งานสื่อสังคมออนไลน์เพิ่มมากขึ้นกว่าสื่อประเภทอื่น ๆ โดยในปี พ.ศ. 2562 มีผู้ใช้งานมากถึง 46 ล้านบัญชีที่ใช้ Facebook มากที่สุดเป็นอันดับที่ 8 ของโลก โดยกลุ่มอายุ 18-34 ปี มีการใช้งานอย่างต่อเนื่อง เป็นผู้ขายมากกว่าผู้หญิง มีสัดส่วนการเข้าใช้งานอินเทอร์เน็ตผ่านอุปกรณ์โทรศัพท์มือถือถึง 50.6% และผ่านคอมพิวเตอร์ 45.5% ซึ่งเพิ่มขึ้นกว่า 4.3% เทียบปีที่ผ่านมา เว็บไซต์ที่มีการเข้าใช้งานมากที่สุดคือ Google รองลงมา คือ YouTube และ Facebook นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับศูนย์วิจัยของธนาคารกรุงศรีอยุธยา (พูลสุข นิลกิจสรานนท์, 2562) ที่ได้ศึกษาแนวโน้มธุรกิจบริการระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ปี 2562-2564 ซึ่งให้เห็นว่า โทรศัพท์แบบเคลื่อนที่ smartphone มีสัดส่วนของตลาดสื่อสารถึง 72% ซึ่งเป็นผลจากเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วทั้งระบบและเครื่องรับ รวมถึงอุปกรณ์เสริมต่าง ๆ ดังนั้นโทรศัพท์มือถือจึงเป็น “นวัตกรรมสื่อสาร” รูปแบบใหม่ที่ช่วยสร้างความสะดวกสบายให้กับผู้ใช้ในด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านช่องทางการสื่อสาร การค้นหาข้อมูลเพื่อการศึกษา และการใช้งานในชีวิตประจำวัน ด้วยคุณสมบัติเฉพาะพิเศษของเทคโนโลยีในโทรศัพท์มือถือที่ช่วยสร้างคุณประโยชน์ให้กับผู้ใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้โทรศัพท์มือถือได้รับความนิยมใช้งานเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ความพึงพอใจของนิสิตต่อรูปแบบข่าวสารด้านการเกษตรบนสื่อสังคมออนไลน์

รูปแบบในข่าวสารด้านการเกษตรประเภทวิดีโอ (Table 1) พบว่า นิสิตมีความพึงพอใจในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x}$ =2.55) เมื่อพิจารณาแยกประเภทสื่อสังคมออนไลน์ พบว่า วิดีโอใน YouTube และ Facebook นิสิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ =2.99, $\bar{x}$ =2.74) ซึ่งจากข้อมูลของ Kemp (2019) ได้รายงานไว้ว่า ประเทศไทยมีการใช้งาน YouTube และ Facebook มากที่สุด โดยเฉพาะกลุ่มคนอายุ 18-24 ปี มีจำนวนถึง 66% ที่ชอบรับข่าวสารผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ โดยเนื้อหาวิดีโอบน Facebook ได้ถูกจัดเก็บอยู่ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในแบบชั่วคราวและออกแบบมาสำหรับให้มีปฏิสัมพันธ์ในการกดถูกใจ แสดงความคิดเห็นและแบ่งปัน ส่วนเนื้อหาวิดีโอบน YouTube จะถูกจัดเก็บอยู่ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแบบถาวรไม่ได้ออกแบบมาให้มีปฏิสัมพันธ์กับคนดู แต่มีไว้ให้ดูและรับประสบการณ์จากเนื้อหาที่มีคุณค่าในการค้นหาข้อมูลที่ต้องการ ทำให้ทั้งสองแพลตฟอร์มได้แข่งขันกันพัฒนาโปรแกรมและปรับกลยุทธ์เพื่อดึงดูดฐานลูกค้าผู้ใช้งานกัน ส่งผลทำให้เนื้อหาประเภทวิดีโอยังคงเป็นสื่อสังคมออนไลน์ที่มีอิทธิพลสามารถสร้างความพึงพอใจให้กับผู้ใช้งาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุษณีย์ ด่านกลาง (2559) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ชมวิดีโอคอนเทนต์บนสื่อสังคมออนไลน์ พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะของวิดีโอคอนเทนต์ การนำเสนอวิดีโอได้รับการยอมรับว่ามีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการรับชมวิดีโอคอนเทนต์และตราสินค้า เจ้าของวิดีโอไม่มีอิทธิพลต่อการสร้างความพึงพอใจในการรับชมวิดีโอคอนเทนต์แต่อย่างใด

Table 1 Show the number, percentage, average, standard deviation and satisfaction level of information in the video category.

Video category	Satisfaction level					$\bar{x}$	SD	Interpret
	The most (%)	Most (%)	Moderate (%)	Little (%)	Least (%)			
Facebook	6 (1.5)	67 (17.0)	161 (40.9)	138 (35.0)	22 (5.6)	2.74	0.86	Moderate
Line	-	35 (8.9)	183 (46.4)	126 (32.0)	50 (12.7)	2.52	0.83	Little
Instagram	2 (0.5)	36 (9.1)	137 (34.8)	171 (43.4)	48 (12.2)	2.42	0.84	Little
Twitter	-	24 (6.1)	139 (35.3)	179 (45.4)	52 (13.2)	2.34	0.78	Little
YouTube	15 (3.8)	109 (27.7)	151 (38.3)	96 (24.4)	23 (5.8)	2.99	0.95	Moderate
Blockdit	-	32 (8.1)	150 (38.1)	121 (30.7)	91 (23.1)	2.31	0.92	Little
Average						2.55	0.69	Little

รูปแบบในข่าวสารด้านการเกษตรประเภทบทความ (Table 2) พบว่า นิสิตมีความพึงพอใจในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x}=2.48$) เมื่อพิจารณาแยกประเภทสื่อสังคมออนไลน์ พบว่า บทความใน Facebook นิสิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.73$) ทั้งนี้ เนื่องจาก Facebook ออกแบบมาสำหรับให้มีปฏิสัมพันธ์ในการกดถูกใจ แสดงความคิดเห็นและแบ่งปัน ซึ่งเป็นที่ถูกใจของผู้ใช้งาน ทำให้นิสิตสามารถอ่านความคิดเห็นของผู้อื่นเปรียบเทียบกับความคิดเห็นของตนเองแล้วจึงสรุปนำไปใช้งานได้อย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับงานวิจัยของ Mushtaq (2018) ที่กล่าวว่า นิสิตใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเชิงบวกเพื่อการศึกษา โดยรูปแบบข่าวสารเนื้อหาในสื่อสังคมออนไลน์ทั้งเชิงบวกและลบไม่มีผลกระทบต่อการใช้งาน นิสิตสามารถใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการแบ่งปันให้ข้อมูลและการสื่อสารกับเพื่อน รวมทั้งเพื่ออำนวยความสะดวกและปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้

Table 2 Show the number, percentage, average, standard deviation and satisfaction level of information in the article category.

Article category	Satisfaction level					$\bar{x}$	SD	Interpret
	The most (%)	Most (%)	Moderate (%)	Little (%)	Least (%)			
Facebook	10 (2.5)	53 (13.5)	153 (38.8)	175 (44.4)	3 (0.8)	2.73	0.80	Moderate
Line	2 (0.5)	21 (5.3)	128 (32.5)	233 (59.1)	10 (2.5)	2.42	0.66	Little
Instagram	3 (0.8)	17 (4.3)	120 (30.5)	239 (60.7)	15 (3.8)	2.38	0.67	Little
Twitter	3 (0.8)	22 (5.6)	124 (31.5)	234 (59.4)	11 (2.8)	2.42	0.68	Little
Blockdit	2 (0.5)	29 (7.4)	132 (33.5)	223 (56.6)	8 (2.0)	2.47	0.68	Little
Average						2.48	0.58	Little

รูปแบบในข่าวสารด้านการเกษตรประเภทอินโฟกราฟิก (Table 3) พบว่า นิสิตมีความพึงพอใจในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.88$) เมื่อพิจารณาแยกประเภทสื่อสังคมออนไลน์ พบว่า อินโฟกราฟิกใน Facebook, Instagram, Twitter, Line และ Blockdit นิสิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.04$, $\bar{x}=2.95$, $\bar{x}=2.87$, $\bar{x}=2.85$ และ $\bar{x}=2.73$ ตามลำดับ) เนื่องจากอินโฟกราฟิกมีทั้งแบบภาพนิ่งและแบบภาพเคลื่อนไหว ซึ่งเป็นกระบวนการจัดการและนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ ที่ซับซ้อนให้เรียบง่ายและสามารถเข้าใจได้ด้วยภาษาภาพ ทั้งนี้ เพราะธรรมชาติของคนส่วนใหญ่ชอบดูรูปภาพมากกว่าอ่านตัวหนังสือ โดยคนเราสามารถจดจำรูปภาพที่เห็นครั้งแรกได้ถึง 80% เหลือเพียง 20% ที่เก็บไว้จำสิ่งที่อ่าน ความจำที่ใช้ภาพเป็นสิ่งที่เราจะจำได้ดีกว่าคำหรือภาษาเป็นสิ่งที่เรา แสดงให้เห็นว่าคนเราไม่สามารถจำเรื่องยาก ๆ ได้ (อัฉรา อมระวัชร์, 2560)

Table 3 Show the number, average percentage and standard deviation of agricultural information in the infographic category.

Infographic category	Satisfaction level					$\bar{x}$	SD	Interpret
	The most (%)	Most (%)	Moderate (%)	Little (%)	Least (%)			
Facebook	16 (4.1)	96 (24.4)	174 (44.2)	105 (26.6)	3 (0.8)	3.04	0.84	Moderate
Line	9 (2.3)	69 (17.5)	179 (45.4)	129 (32.7)	8 (2.0)	2.85	0.81	Moderate

Table 3 (continued).

Infographic category	Satisfaction level					$\bar{x}$	SD	Interpret
	The most (%)	Most (%)	Moderate (%)	Little (%)	Least (%)			
Instagram	15 (3.8)	76 (19.3)	182 (46.2)	117 (29.7)	4 (1.0)	2.95	0.83	Moderate
Twitter	10 (2.5)	73 (18.5)	176 (44.7)	124 (31.5)	11 (2.8)	2.87	0.83	Moderate
Blockdit	8 (2.0)	58 (14.7)	161 (40.9)	154 (39.1)	13 (3.3)	2.73	0.82	Moderate
Average						2.88	0.58	Moderate

เปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อรูปแบบข่าวสารด้านการเกษตรผ่านสื่อสังคมออนไลน์

การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อรูปแบบข่าวสารด้านการเกษตรผ่านสื่อสังคมออนไลน์ รูปแบบข่าวสารประเภทบทความ จำแนกตามเพศ (Table 4) พบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงมีความพึงพอใจแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (ค่า $P=0.023$) โดยนิสิตหญิงมีความพึงพอใจรูปแบบข่าวสารประเภทบทความมากกว่านิสิตชาย รูปแบบข่าวสารประเภทบทความ จำแนกตามอายุ (Table 5) พบว่า นิสิตที่มีช่วงอายุต่างกัน มีความพึงพอใจแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 (ค่า $P=0.002$) โดยนิสิตที่มีอายุ 21-23 ปี มีความพึงพอใจมากกว่านิสิตที่มีอายุ 18-20 ปี เนื่องจากนิสิตที่มีอายุ 21-23 ปี ส่วนใหญ่เรียนอยู่ชั้นปีที่ 3-4 มีความต้องการข้อมูลในการเรียนการสอน การทำรายงาน และปัญหาพิเศษมากขึ้น รูปแบบข่าวสารประเภทบทความ จำแนกตามคณะ (Table 6) พบว่า นิสิตที่เรียนอยู่ในคณะต่างกันมีความพึงพอใจแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 (ค่า $P=0.002$) โดยที่คณะทางด้านวิทยาศาสตร์นิสิตมีความพึงพอใจมากกว่านิสิตด้านสายสังคมศาสตร์ เนื่องจากคณะทางด้านวิทยาศาสตร์ประกอบด้วย คณะเกษตร คณะประมง คณะวนศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะอุตสาหกรรมเกษตร และคณะสิ่งแวดล้อม จึงทำให้นิสิตมีความพึงพอใจข่าวสารด้านการเกษตรมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ คันธธร ชำนาญกิจ และจาริณี อิวชานนา (2558) ที่ได้ศึกษาเจตคติ ความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษาและบุคลากรคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า ส่วนใหญ่มีเจตคติต่อสื่อสังคมออนไลน์ในเชิงบวกและลบเท่า ๆ กัน ให้ความสำคัญมากกับความทันสมัย ความสะดวกรวดเร็วของข้อมูล การได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์ มีความพึงพอใจในการได้พูดคุยสนทนาผ่านสื่อสังคมออนไลน์มากที่สุด รองลงมาคือพอใจในความรวดเร็วและใช้งานง่าย และมีความพึงพอใจในเรื่องของความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ได้จากสื่อสังคมออนไลน์น้อยที่สุด ด้านการใช้ประโยชน์ ส่วนใหญ่มีการใช้ประโยชน์ในด้านวิชาการ เช่น ค้นหาข้อมูลข่าวสารมากที่สุด รองลงมาคือใช้ประโยชน์ในเรื่องของการสื่อสารกับบุคคลที่ต้องการ และมีการใช้งานด้านการพักผ่อนหย่อนใจด้วยการเล่นเกมน้อยที่สุด

Table 4 Comparison mean scores of information satisfaction in the category of article classified by gender.

Satisfaction of information in the category of article classified by gender	n	$\bar{x}$	SD	t	P-value	Test summary
Male	205	2.42	0.53	-2.288*	0.023	Different
Female	189	2.55	0.63			

*Refers to statistical significance at the level of 0.05.

Table 5 Comparison average scores of information satisfaction in the category of article classified by age.

Satisfaction of information in the category of article classified by age	n	$\bar{x}$	SD	t	P-value	Test summary
18-20 years	159	2.37	0.51	-3.134**	0.002	Different
21-23 years	235	2.56	0.62			

*Refers to statistical significance at the level of 0.01.

Table 6 Comparison average scores of information satisfaction in the category of article classified by faculty.

Satisfaction of information in the category of article classified by faculty	n	$\bar{x}$	SD	t	P-value	Test summary
Science	225	2.56	0.62	3.105**	0.002	Different
Social science	169	2.38	0.52			

*Refers to statistical significance at the level of 0.01.

รูปแบบข่าวสารประเภทอินโฟกราฟิก จำแนกตามอายุ (Table 7) พบว่า นิสิตที่อายุต่างกันมีความพึงพอใจแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (ค่า P=0.019) โดยนิสิตที่มีอายุ 21-23 ปี มีความพึงพอใจมากกว่านิสิตที่มีอายุ 18-20 ปี เนื่องจากนิสิตต้องสรุปเนื้อหาในการเรียนการสอน และใช้อินโฟกราฟิกในการนำเสนอ ซึ่งอินโฟกราฟิกมีทั้งแบบภาพนิ่งและแบบภาพเคลื่อนไหว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐวิภา สุขภิรมย์เกษม (2561) ที่ได้ศึกษาการรู้เท่าทันสื่อและการตอบสนองต่อสื่ออินโฟกราฟิกของกลุ่มเจนเนอเรชันวาย พบว่า ตัวแปรด้านประชากรของผู้รับสารที่ต่างกันมีผลต่อรู้เท่าทันอินโฟกราฟิกที่แตกต่างกัน โดยอินโฟกราฟิกเป็นตัวดึงดูดความสนใจในการอ่านเนื้อหา เมื่อพบเนื้อหาที่ชอบหรือสนใจจะกดไลก์หรือแชร์ผ่านหน้า Facebook และเมื่อพบเนื้อหาที่ไม่ชอบจะไม่คลิกเข้าไปดูรายละเอียด

Table 7 Comparison of average scores of information satisfaction in the category of infographic classified by age.

Satisfaction of information in the category of infographic classified by age	n	$\bar{x}$	SD	t	P-value	Test summary
18-20 years	159	2.78	0.74	-2.352*	0.019	Different
21-23 years	235	2.96	0.74			

*Refers to statistical significance at the level of 0.05.

สรุปผลการศึกษา

การเปิดรับข่าวสารด้านการเกษตรผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน ส่วนใหญ่ใช้ smartphone เนื่องจากมีความสะดวกและรวดเร็วมากกว่าคอมพิวเตอร์ โดย Facebook เป็นสื่อสังคมออนไลน์ที่มีการใช้งานมากที่สุด การเปิดรับข่าวสารด้านการเกษตรเฉลี่ย 1-2 ครั้งต่อสัปดาห์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาข้อมูลความรู้ ความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ต่าง ๆ ข่าวสารที่มีการเปิดรับหรือค้นหามากที่สุด คือ เทคโนโลยีนวัตกรรมใหม่ ๆ ทางด้านการเกษตร รองลงมาเป็นเศรษฐกิจการเกษตรและแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร ซึ่งได้ค้นหาจาก YouTube และเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร

รูปแบบข่าวสารด้านการเกษตรประเภทอินโฟกราฟิกนิสิตมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ส่วนรูปแบบข่าวสารประเภทวิดีโอและบทความ นิสิตมีความพึงพอใจในระดับน้อย ทั้งนี้ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอยู่ในคณะและสาขาวิชาแตกต่างกันออกไปทำให้ความต้องการข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรแตกต่างกัน รูปแบบข่าวสารประเภทบทความนิสิตหญิงชอบมากกว่านิสิตชาย และเมื่อเปรียบเทียบกับคนที่มีอายุ 21-23 ปี มีความพึงพอใจมากกว่าคนที่มีอายุ 18-20 ปี ส่วนรูปแบบข่าวสารด้านการเกษตรประเภทอินโฟกราฟิกคนที่มีอายุ 21-23 ปี มีความพึงพอใจมากกว่าคนที่มีอายุ 18-20 ปี ดังนั้น การผลิตเนื้อหาและการนำเสนอข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรให้กับนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน ควรเลือกใช้รูปแบบข้อมูลข่าวสารที่เป็นอินโฟกราฟิกมากที่สุด สำหรับในภาพรวมรูปแบบข่าวสารประเภทวิดีโอและบทความผู้ผลิตสามารถเลือกใช้ช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ได้ทั้ง Facebook, Line, Instagram, Twitter และ Blockdit ซึ่งได้ผลใกล้เคียงกัน แต่การผลิตเนื้อหา ประเภทวิดีโอควรเลือกใช้ช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ที่เป็น YouTube และ Facebook ส่วนการผลิตเนื้อหาประเภทบทความควรเลือกใช้ช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ที่เป็น Facebook เนื่องจากนิสิตมีความพึงพอใจมากกว่า จากการที่นิสิตส่วนใหญ่มีการใช้ smartphone เป็นเครื่องมือในการค้นหาข้อมูลเพื่อการศึกษา การติดต่อสื่อสารและการเปิดรับข้อมูลข่าวสารความรู้ ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนเทคโนโลยีและเพิ่มช่องทางการติดต่อสื่อสารไร้สาย (Wi-Fi) ในการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตผ่าน smartphone ให้มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 2562. การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สื่อสังคมออนไลน์. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. โครงการแหล่งเรียนรู้ยุคดิจิทัล. <https://sci.dru.ac.th/dlr/files3/Media%20Online.pdf>. (12 มกราคม 2562).
- คันธรส ชำนาญกิจ และจาริณี ชิวขวานา. 2558. เจตคติ ความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์สื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษาและบุคลากร คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. *วารสารการพัฒนางานประจำสัปดาห์* 2: 43-53.
- จุฑาทิพย์ ศราวณะวงศ์, ขจร ฝ้ายเทศ, ดวงแก้ว เงินพูนทรัพย์ และวัลลภา จันทร์ดี. 2560. พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. *วารสารบรรณศาสตร์ มศว* 10(2): 17-31.
- ณัฐวิภา สุขภิรมย์เกษม. 2561. การรู้เท่าทันสื่อและการตอบสนองต่อสื่ออินโฟกราฟิกของกลุ่มเจนเนอเรชันวาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. <http://gscm.nida.ac.th/uploads/files/1600058188.pdf>. (18 มกราคม 2562).
- พูลสุข นิลกิจศรานนท์. 2562. แนวโน้มธุรกิจ/อุตสาหกรรมปี 2562-2564: ธุรกิจบริการระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่. <https://www.krungsri.com/th/research/industry/industry-outlook/Services/Mobile-Communication/IO/io-Mobile-Communication> (15 มกราคม 2562).
- ภัททิรา กลิ่นเลขา. 2560. ผลกระทบจากการใช้โซเชียลมีเดียของนักศึกษามหาวิทยาลัยหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. ใน *การประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 9 จังหวัดสงขลา*. สงขลา.
- สิริลักษณ์ อุบลรัศมี. 2560. การเปิดรับสื่อ การแบ่งปันข้อมูล และการรู้เท่าทันข้อมูลด้านสุขภาพในสื่อสังคมออนไลน์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2017/TU_2017_5907030265_8315_8796.pdf. (5 มกราคม 2562).
- สุนทร นียมางกูร. 2556. *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์และสถิติที่ใช้*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: บ็ูคส์ ทุ ยู.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2561. ผลสำรวจการมี การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ. 2561. <http://www.nso.go.th/sites/2014/Pages/News/2561/N26-10-61.aspx> (15 มกราคม 2562).
- สำนักบริหารการศึกษ. 2562. ระบบสารนิเทศนิติต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. https://regis.ku.ac.th/cpcmns/rpt_std_ku3.php. (15 มกราคม 2562).
- เอกพล เขียวถาวร. 2561. พฤติกรรมการบริโภคข่าวผ่านสมาร์ตโฟนและแท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในกรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. http://www.elfms.ssru.ac.th/ekapon_th/file.php/1/JRI3302/Documentation/Documentation_JRI3302_Week_07.pdf. (18 มกราคม 2562).
- อัจฉรา อมระรักษ์. 2560. การสร้างสื่ออินโฟกราฟิก. <https://sites.google.com/a/rajsima.ac.th/techono4/2-2-kar-srang-sux-dicithal>. (18 มกราคม 2562).
- อุษณีย์ ต่านกลาง. 2559. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ชมวิดีโอคอนเทนต์บนสื่อสังคมออนไลน์. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์* 2(2): 78-79.
- Dlamini, K. 2017. The role of social media in education. London College of International Business Studies. <https://lcibs.co.uk/education/the-role-of-social-media-in-education/>. (18 January 2019).
- Kemp, S. 2019. Digital 2019: THAILAND. DataReportal. <https://datareportal.com/reports/digital-2019-thailand>. (18 January 2019).
- Mushtaq, A. J. 2018. The effects of social media on the undergraduate students' academic performances. *Library Philosophy and Practice (e-journal)*. <https://cutt.ly/IYWfmgE>. (18 January 2019).

วันรับบทความ (Received date) : 20 ม.ค. 64

วันแก้ไขบทความ (Revised date) : 25 ต.ค. 64

วันตอบรับบทความ (Accepted date) : 17 ธ.ค. 64